

Betragtning tvivler jeg Meget om, at Rigsdagen i sin Helhed nogenstunde gaar ind paa. Det er sagt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) ved Sagens 1ste Behandling og er gjentaget i den Adresse, som i de sidste Dage er fremkommen fra Hillerød, at Udbygningen af Faurholm havde en særlig Betydning, en meget stor Betydning for Hillerød Kjøbstad. Saavidt jeg kan se, er der ikke i Adressen fremkommet noget Nyt. Det er lykkedes det ærede Medlem allerede ved Sagens 1ste Behandling at angive samtlige Grunde, som kunne tale for denne Betydning for Hillerød By af Udparceringen, ligesom jeg ogsaa tror, at der allerede under Sagens 1ste Behandling er fremkommet Alt, hvad der kan siges om de mindre heldige Billaar, hvorunder Hillerød By for Tiden befinder sig. For mig foreligger der Intet, og blandt Andet Intet i det statistiske Materiale, som er tilgængeligt for Almenheden, om, at Hillerød By er særlig i Ailbagegang; den er ikke blandt de Byer, hvis Folketal er i stadig Synken; men jeg erkjender, og jeg tror, jeg udtalte det ved Sagens 1ste Behandling, at Byens Beliggenhed, omgivet af store Statskroge og omgivet af store Eiendomme, frembringer det eiendommelige Forhold for denne By, at den savner Opland i sin umiddelbare Nærhed, det Opland, som ellers de fleste andre Byer have. Man maa dog erindre, at Byen er bleven til under disse Forhold; det er ikke Noget, der nylig har ramt den, det er de Forhold, under hvilke den er voget op, og som det derfor ikke forekommer mig, at der er nogen Grund for Statskassen til at udrede en Bøde for. Det Andet, som er blevet nævnt her som særlig skadeligt for Hillerød By's Udvikling, er Jernbanen. Jernbaner ere Noget, som ikke blot Hillerød, men som desværre en hel Række af vore mindre Kjøbstæder lide under Trykket af. Tværen for at skaffe sig Jernbaner var meget stor og er endnu meget stor hos de mindre Kjøbstæder; men Erfaringen har desværre lært mangfoldige af dem, at istedetfor at bringe dem Opkomst have Jernbanerne skadet dem. Det er altsaa Noget, der ikke er eiendommeligt for Hillerød, men det er Noget, der gjælder en hel Række af de mindre Byer heri Landet, og det er ganske naturligt. Det er ganske naturligt, at i samme Forhold som Forbindelserne blive lettere, i samme Forhold ville de større Handelscentre trække Handelen til sig, og desto mindre ville de mindre Byer kunne konkurrere med dem — det er en Erfaring, som mange Smaabyer paa Sjælland og ogsaa i Thyland have gjort — ikke at tale om, at Jernbaner lette Anlægget af nye Handelsetablissementer. Et flygtigt Blik er jo nok til at vise, i hvilken Mængde saadanne nye Handelsetablissementer altid følge Anlægget af nye Jernbaner, og hvor frodigt et Liv de der føre, selvstændig paa Smaabyernes Befolking. Jeg kan altsaa ikke skjønne reitere, end at,

dersom Statskassen skulde bringe et Offer i Form af en lavere Kjøbesum for en af Statens Eiendomme for Hillerød By paa Grund af Jernbanebelastigelsen, paa Grund af de Ulemper, som af den er tilføjet Byen, maatte man nødvendigvis gjøre samme Ret og Skjel mod de andre Byer, som ganske vist efter eget Ønske, men dog faktisk ere bleven overførte af Jernbaner. — Underdringsforslaget Nr. 2, som subsidiært er stillet af Hverstatlet og tiltraadt af Mindretallet, vil jeg kunne tage imod. Det gaar jo ud paa at udsætte den i Loven af 1871 ansatte Salgstermin med en ny Forpagtningsturnus, dog ikke udover 1893. Ganske vist havde jeg hellere ønsket Lovforslaget vedtaget usforandret, idet der saa dog kunde være Haab om, at dette Spørgsmaal om Maaden, hvorpaa Faurholm skulde selges, kunde være bragt ud af Verden definitivt, hvorimod man ved Vedtagelsen af det subsidiære Forslag kun vinder at faae en Udsættelse, og saa skal man senest om 12 Aar atter til at drøfte Sagen, forsaavidt da Ministeren til den Tid ikke overhugger Knuden. — Underdringsforslaget under Nr. 3 maa jeg bestemt fraraade. Jeg har tidligere angivet for det ærede Thing, at der forelaa for mig Forpagtningstilbud, som jeg ansaa for antagelige, det vil sige om Forlængelse af den nuværende Forpagtningkontrakt paa 12 Aar, og jeg veed ikke, tør altsaa ikke sige, om jeg vilde kunne opnaa en for Statskassen fordelagtig Forpagtning, naar jeg skulde være indskrænket med Hensyn til den Tid, 12 Aar, som Forpagtningen kunde gives paa. Jeg har tidligere angivet for det ærede Thing, at jeg her staar ret egentlig som Finantsminister og kun som Finantsminister, paaseende Statskassens Lærv. Det, der er mig om at gjøre, er at undgaa et for Statskassen usfordelagtigt Salg af Faurholm, men selvstændig ogsaa, til Salget finder Sted, at opnaa et fordelagtigt Udbytte af Gaarden for Statskassen. Da der nu foreligger et efter min Mening fuldstændig fyldestgjørende Tilbud for 12 Aar, tror jeg ogsaa, det ærede Thing vil forstaa, at jeg ikke drøtter mig til at modtage Underdringsforslaget under Nr. 3, som kun stiller mig uvis, om jeg vil kunne opnaa en tilfredsstillende Vortforpagtning af Eiendommen. — Efter at jeg nu har udtalt mig om selve de foreliggende Underdringsforslag, skal jeg kun tilføje, at det har gjort mig ondt, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) har brugt det Udtryk, at han haabede, at mit Hjerte nu vilde blive noget mere blødgjort for den ulykkelige By, Hillerød. Der har i Virkeligheden ikke været nogen Blødgjøringsproces nødvendig, idet mine Følelser nemlig ere ligesaa varme for Hillerød som for enhver anden By og Kommune i Landet; men jeg har kun ikke kunnet faae Die paa den særlige Grund til fra Statskassens Side i dette Tilfælde at bringe et Offer for Hillerød By, som man saa ikke vilde være